

med 131 Kredse i det egentlige Danmark, var der ikke stor Fare paa Færde, saa vilde vi nok komme over det, naar den Tid kommer.

Imidlertid er det jo ganske vist, at skal Befolkningstilvæksten foregaa efter de samme Regler som hidtil, nemlig dels med den Styrke og dels ogsaa med den Uensartethed paa Landsdelene — for det er begge disse Faktorer, som gøre Forholdene vanskelige — vil der ikke være lang Tid at løbe paa med Hensyn til denne Sags Ordning, naar vi kun have 8 Valgkredse at fordele yderligere. Den principale Stilling for mig, for mit Parti og for øvrigt for det Mindretal af Udvalget, som staa samlet i Betænkningen, er ellers den, at Indbyggerantallet er det sundeste, naturligste, det mest traditionelle Fordelingsgrundlag, som overhovedet kan bringes paa Omtale. Det er os derfor ogsaa en Tilfredsstillelse, at vi som Mindretal have kunnet fastholde den Stilling, at dette Hensyn, Indbyggerantallet, bliver det principale, det regelmæssige, det, som i Grunden først afstikker Rammen, og at de andre Hensyn, som have været nævnt, og som skulde foranledige Afvigelser derfra, dog først stilles op i anden Række. Det er mig saa meget mere en Tilfredsstillelse, at vi, naar disse Spørgsmaal overhovedet skulle fremholdes, dog have faaet dette frem til Drøftelse, saa at vi have faaet en Tilkendegivelse af, hvad man forstaaer ved de Afvigelser, der overhovedet kan være Tale om af andre Hensyn. Nu er det blevet nævnt, hvad det er, og saa mener jeg, at vi ere færdige dermed.

Det er nævnt, at det er Vælgerantallet og Befolkningstætheden. Ja, jeg skal ikke opholde mig ved, at der er to andre Hensyn, som alle ere enige om at tillægge en vis Betydning, nemlig de geografiske Forhold og den bestaaende Tilstand. Og det er netop dem, som motivere, at Indstillingen er kommen til at lyde paa Kredse med omtrent samme Størrelse. Dette „omtrent“ refererer sig til de Afvigelsesbestemmelser, som ogsaa ere nævnte i Betænkningen, og som ville blive nærmere at udforme i Valgloven. Disse to Forhold ere som sagt alle enige om at tillægge en saa stor Vægt, som kan forenes med at fastholde Betegnelsen „omtrent“.

„Omtrent“ er naturligvis et ret vagt og elastisk Udtryk, og jeg maa sige, at fuldt beroliget ved den ærede Ordførers Udtalelser i den Henseende er jeg ikke. Han har en stor Tilbøjelighed til at udvide dette Begreb saa stærkt som muligt

og finde paa alle mulige Midler og Maader til at forklare, at „omtrent“ kan være noget grueligt noget, „omtrent“ kan være det dobbelte og bliver efterhaanden endogsaa ubegrænset. Men selv er han med til at sige, at en Grænse er der alligevel, og han angiver visse Forhold, som angive, hvad han vilde anse for naturlig Begrænsning. Den ærede Ordfører er ikke for at binde sig stærkt, og jeg vilde have ønsket, at han havde udtalt sig lidt skarpere og klarere om, hvor „omtrent“ begynder, og hvor det holder op. Men nogen Tilkendegivelse have vi dog. Naar vi nu i denne Betænkning som Grundlag for Afgørelsen, nævne, at der foruden disse to Forhold er to andre, nemlig Vælgertallet og Befolkningstætheden, saa gør jeg Regning paa, at naar det er sagt, saa ere vi færdige dermed, og saa kan der ikke tales om, at der ogsaa er noget andet og tredie og fjerde, saa ere vi ude over det, der overhovedet kan nævnes som Grund til at gøre Afvigelser fra Hovedregelen.

Det er med nogen Tilfredsstillelse, vi ere komne dertil, saa vidt have vi aldrig været før. Der kan være faldet mundtlige Udtalelser, men de have været af rent personlig Natur. I alt Fald erindrer jeg ikke, at de have fundet officielt Udtryk i Betænkninger, i Beslutninger eller paa anden Maade. Der har vel været tilkendegivet, at dette Hensyn skulde tages, men Vejen har bestandig været aaben for, at man igen kunde finde paa noget nyt, noget andet. Denne Vej mener jeg er spærret herved. Ligeledes er der givet en vis Begrænsning for, i hvor stort Omfang man kan benytte disse Faktorer. Denne Begrænsning er naturligt givet i Indenrigsministerens Udkast til en Valgkredsfordeling efter Landets store Hovedgrupper, der i sine Grundtræk har fundet Tilslutning fra hele Udvalget, ikke med lige stor Interesse og Sympati, men dog saaledes at hele Udvalget, ogsaa vi, som danne den radikaleste Fløj i Forhold til Regerings- og Flertalsforslaget, have kunnet slaa os til Ro med, at denne Begrænsning overholdtes.

Det har jo ganske rigtigt vist sig, at Vælgerantallet spiller kun en forholdsvis lille Rolle. Jeg har fremhævet ved første Behandling, at jeg har en vis Utilbøjelighed til at tage meget Hensyn til Vælgertallet, idet jeg gjorde opmærksom paa, at alene det at have Valgret er en Fortrinsret, som ikke bør begrunde, at man behøver at være færre om at udøve Valgretten. Deltagelsen i eller Indflydelsen i det parlamentariske Livs Udvikling burde efter